

TURINYS

- Vaidutis Laurėnas.** *Lietuvos socialinės-ekonominės plėtotės deideologizacijos problemos*
R. Adamonienė, A. Astromskienė. *Kaimo gyventojų užimtumo didinimo problemos Lietuvoje*
Liudmila Lobanova. *Žmogiškųjų išteklių transformacijos: problemos kontūrai*
Irma Algėnaitė. *Socialinės neįgaliųjų integracijos samprata ir sritys*
Nomeda Šatkauskienė. *Dramos kaitos kryptys XX amžiuje*
Laimutė Kardelienė, Virginija Mejerienė. *Pradinių klasių mokytojų požiūris į lietuvių kalbos ugdymą taikant tarpdalykinę integraciją*
Daiva Sirtautienė. *Kalbinio bendravimo būdai: samprata, bruožai bei funkcionalumas*
Violeta Janulevičienė, Galina Kavaliauskienė. *Anglų kalbos mokymas specialiais tikslais: individualus studentų pažangos vertinimas*
Irena Darginavičienė. *Teksto rengimo aukštojoje mokykloje koncepcijos*
Jolanta Kisielytė-Sadauskienė. *Meno kolektyvo reikšmė ugdant pedagogą*
Romualdas Apanavičius. *Lietuvių etninių muzikos instrumentų ir instrumentinės muzikos sisteminimas*
Vytautas Tetenskas. *Šiuolaikinė lietuvių birbynė pasaulio koncertų scenose*
Irena Nakienė. *Mažosios Lietuvos darbo dainos: žanrų problema, sąsajos su Didžiąja Lietuva*
Alfonsas Motuzas. *Kanklės ir trimitai Lietuvos katalikų bažnyčių simbolikoje: Biblijos ar lietuvių etninės kultūros palikimas?*
Valentina Taratunina. *Liaudies smuikininkų muzikavimo štrichai*
Algytė Merkelienė. *Tradicinių kanklių tipų ir grupių klausimu*

Vaidutis Laurėnas

Klaipėdos universitetas

Lietuvos socialinės-ekonominės plėtotės deideologizacijos problemos

Anotacija

Pagrindinė šiame straipsnyje nagrinėjamų problemų prielaida – Lietuvos socialinė-ekonominė raida neišvengė ideologizacijos. Jos smagratis yra savotiškas rinkos ekonomikos ir politinės demokratijos idėjų sakralizavimas. Todėl rinkos ekonomika ir politinė demokratija nagrinėjamos ne tiek kaip ekonominė ir politinė realijos, kiek kaip ideologinės konstrukcijos. Deideologizacija čia suvokiama kaip galimybė svarstyti alternatyvias socialinės-ekonominės plėtotės vizijas. Straipsnyje apibūdinami pagrindiniai Lietuvos socialinės-ekonominės plėtotės deideologizacijos turinio motyvai: laisvosios rinkos pervertinimas ir neokonservatizmo sėkmės trumpalaikiškumas; pasaulinio kapitalizmo problemiškas ir nacionalinės valstybės funkcionalumas; politinės, ekonominės ir socialinės plėtotės netolygumas. Straipsnyje taip pat svarstoma, kokia Lietuvos socialinės-ekonominės plėtotės politinė doktrina galėtų būti adekvati visuomenės galimybėms ir lūkesčiams bei tarptautinei aplinkai?

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: socialinė-ekonominė plėtotė, plėtotės deideologizacija, politinė plėtotės doktrina.

R. Adamonienė, A. Astromskienė

Lietuvos žemės ūkio universitetas, Lietuvos veterinarijos akademija

Kaimo gyventojų užimtumo didinimo problemos Lietuvoje

Anotacija

Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą procesas apima ne tik bendruosius šalies ūkio teisinius-ekonominius procesus, žmonių socialinius santykius, jų veiklos ir pagrindinių nuostatų pobūdį. Kaimiškųjų vietovių gyventojų užimtumas ir ekonominė veikla įgauna svarbią reikšmę, skatinant visuotinę gyvenimo kokybę ir užtikrinant reikiamą gyvenimo lygį. Straipsnyje pateikti Lietuvos kaimiškųjų rajonų ekonominių veiklų ir užimtumo problemų tyrimų rezultatai.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: užimtumas, nedarbas, bedarbiai, kaimo regionai, darbo rinka, profesinis ugdymas, ekonominė veikla.

Liudmila Lobanova

Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Žmogiškųjų išteklių transformacijos: problemos kontūrai

Anotacija

Transformacijų epochoje būtina plėtoti sisteminės strateginės vadybos potencialą. Strateginio valdymo koncepcijos, patikimai prognozuojančios transformacinių pokyčių tempus ir jų padarinių problemas, turėtų būti vertinamos kaip svarbus intelektinis išteklius globalizacijos spartėjimo sąlygomis. Žmogiškųjų išteklių transformacijų problema formuluojama kaip kokybinių struktūrų koordinavimo strategijų metodologijos prioritetas. Kokybinių struktūrų metodas (KSM), pasižymintis lanksčiomis eksplikacinėmis galimybėmis ir vadybiniu inovatingumu, pristatomas straipsnyje kaip intelektinis kokybinių pokyčių modeliavimo instrumentas, taikytinas projektuojant atvirų besivystančių sistemų kokybinių transformacijų strategijas. Siejant regiono konkurencinio pranašumo plėtojimą su žmogiškųjų išteklių vadybos ir visuotinės kokybės vadybos sistemų sintezavimu bei vadovavimo metodu modernizavimu, studijoje formuluojama organizacijų, kaip kokybinių struktūrų, visuotinio koordinavimo koncepcija. Jos pagrindu projektuojamas žmogiškųjų išteklių transformacijų skatinimo modelis, integruotas į kokybinių transformacijų prognozavimo matricą. Galimybė pasirinkti strateginės plėtros versijas iš socialinės-ekonominės plėtros strategijų fondo paskatintų atkreipti dėmesį į ūkio subjektus, prognostinių vadybos koncepcijų patikimumą ir taptų vadybos mokslo inovacinio potencialo atskleidimo katalizatoriumi, lemiančiu mokslinės iniciatyvos transformacijas.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: žmogiškieji ištekliai, kokybinės struktūros, transformacijų modeliavimas, kokybės matrica, visuotinis koordinavimas.

Irma Algėnaitė

Klaipėdos universitetas

Socialinės neįgaliųjų integracijos samprata ir sritys

Anotacija

Straipsnyje socialiniu, edukaciniu bei simboliniu interakciniu aspektais tiriamas negalės santykinumas. Atskleidžiamas neįgaliųjų socialinės integracijos globališkumas bei aktualumas, akcentuojant naują socialinės integracijos sampratą. Apžvelgiamos bei išskiriamos naująją negalės bei socialinės integracijos sampratą atitinkančios neįgaliųjų socialinės integracijos veiklos sritys: švietimas, darbas, menas. Aristotelio, D. Hiumo bei kitų filosofų teorijų pagrindu kuriamos interpretacijos socialinės integracijos kontekste.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: neįgaliųjų integracija, neįgalieji, negalė, socialinė-educacinė, švietimas, simbolinis interakcionizmas.

Nomeda Šatkauskienė

Vytauto Didžiojo universitetas

Dramos kaitos kryptys XX amžiuje

Anotacija

Šiame straipsnyje nagrinėjamos XX a. dramos kaitos kryptys ir šiai kaitai įtakos turintys veiksniai. Trumpai apžvelgiama šiuolaikinė drama, pateikiama dramos teksto dekonstrukcijos samprata.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: drama, tekstas, avangardas, spektaklio tekstas, logocentrinė drama, teksto dekonstrukcija.

Laimutė Kardelienė, Virginija Mejerienė

Šiaulių universitetas

Pradinių klasių mokytojų požiūris į lietuvių kalbos ugdymą taikant tarpdalykinę integraciją

Anotacija

Straipsnyje nagrinėjama lietuvių kalbos ugdymo(-si) metodų kaita ir jos priežastys. Aptariamas pradinių klasių mokytojų požiūris į kalbos ugdymą ir literatūrinį lavinimą taikant tarpdalykinę integraciją. Nurodomos priežastys, lemiančios mokytojų nuomonę apie gimtosios kalbos ugdymą siejant mokomuosius dalykus.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: gimtosios kalbos ugdymas, tarpdalykinė integracija, pradinių klasių pedagogai.

Daiva Sirtautienė

Klaipėdos universitetas

Kalbinio bendravimo būdai: samprata, bruožai bei funkcionalumas

Anotacija

Kalbinį bendravimą nagrinėja ne viena mokslo sritis. Tam tikrais aspektais jį nagrinėja lingvistai, psicholingvistai, psichologai, komunikacijos ir edukologijos mokslų specialistai. Atsižvelgiant į tai straipsnyje aptariama kalbinio bendravimo būdų sąvoka, nagrinėjamas jų savitumas bei taikymas bendravimo procese.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: kalbinio bendravimo būdai, spontaniškas, parengtas, eksromptas.

Violeta Janulevičienė, Galina Kavaliauskienė

Law University of Lithuania

Anglų kalbos mokymas specialiais tikslais: individualus studentų pažangos vertinimas

Anotacija

Straipsnyje apibendrinami studentų užsienio kalbos įvaldymo pažangos monitoringo tyrimų rezultatai. Detaliai aptariama studentų asmeninio pažangos vertinimo integracija į dėstytojų atliekamą testavimą bei neformalių žinių tikrinimo sistemą.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: mokymo integracija, įgūdžiai.

Irena Darginavičienė

Lietuvos teisės universitetas

Teksto rengimo aukštojoje mokykloje koncepcijos

Anotacija

Straipsnyje nagrinėjami anglų kalbos testų rengimo aukštojoje mokykloje aspektai. Tekstų rengimas siejamas su tokiais pagrindiniais jų sudarymo principais, kaip *naudingumas, patikimumas, praktiškumas ir sąveika*. Šių principų tarpusavio ryšys, cikliškumas ir pasikartojimas laikomi svarbiausiomis testų sudarymo savybėmis.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: naudingumas, patikimumas, praktiškumas, sąveika, cikliškumas, pasikartojimas, tekstų sudėtingumas.

Jolanta Kisielytė-Sadauskienė

Vilniaus pedagoginis universitetas

Meno kolektyvo reikšmė ugdant pedagogą

Anotacija

Straipsnyje nagrinėjamos mokytojų rengimo studentų meno kolektyve ypatybės. Atliktas tyrimas leidžia teigti, kad dalyvavimas meno kolektyve studijų metu palankiai veikia pedagogo asmenybės vertybines orientacijas bei profesinę brandą. Dalyvavimas meno kolektyve gali būti vertinamas kaip reikšmingas pedagoginės kompetencijos sociokultūrinių apraiškų ugdymo būdas.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: meno kolektyvas, meninė veikla, profesinė kompetencija, mokytojų rengimas, mokytojo asmenybė, sociokultūrinė kompetencija.

Romualdas Apanavičius

Vytauto Didžiojo universitetas, Klaipėdos universitetas

Lietuvių etninių muzikos instrumentų ir instrumentinės muzikos sisteminimas

Anotacija

Straipsnyje nagrinėjama, kaip sisteminami lietuvių etniniai muzikos instrumentai ir instrumentinė muzika nuo 1927 m.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: etniniai muzikos instrumentai, instrumentinė muzika.

Vytautas Tetenskas

Klaipėdos universitetas

Šiuolaikinė lietuvių birbynė pasaulio koncertų scenose

Anotacija

Straipsnyje pateikiamas birbynės vystymosi procesas – nuo šiaudo birbynės iki šiuolaikinės. Autorius pateikia birbynių klasifikaciją (remdamasis J. Švedu), aptaria šiuolaikinės birbynės atsiradimą ir populiarėjimą pasaulio koncertų salėse.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: birbynė, orkestras, ansamblis, muzika, koncertas.

Irena Nakienė

Klaipėdos universitetas

Mažosios Lietuvos darbo dainos: žanrų problema, sąsajos su didžiąja Lietuva

Anotacija

Nagrinėjamos etninės muzikos tradicijos Mažojoje Lietuvoje nuo XVI a. iki XX a. pradžios.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: liaudies dainos, žanrai, poetinis tekstas, Mažoji Lietuva, Didžioji Lietuva.

Alfonsas Motuzas

Vytauto Didžiojo universitetas

Kanklės ir trimitai Lietuvos katalikų bažnyčių simbolikoje: Biblijos ar lietuvių etninės kultūros palikimas?

Anotacija

Nagrinėjant istoriniuose šaltiniuose ir ekspedicijų metu užfiksuotus lietuvių liaudies muzikos instrumentų – kanklių ir trimitų Lietuvos katalikų bažnyčiose simbolius, šių instrumentų aprašus lyginant su analogais Biblijoje, iškeliami ir pagrindžiama hipotezė, kad Lietuvos katalikų bažnyčių ikonografijoje aptinkami kanklių ir trimitų simboliai yra inkultūracijos palikimas.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: Katalikų Bažnyčia, kanklės, trimitai.

Valentina Taratunina

Klaipėdos universitetas

Liaudies smuikininkų muzikavimo štrichai

Anotacija

Šiame straipsnyje nagrinėjama ir apibendrinama sukaupta informacija apie kai kuriuos smuikavimo ypatumus, palyginami vyresniosios kartos liaudies muzikantų naudojami štrichai su jaunesniųjų smuikininkų griežimo štrichais įvairiuose Lietuvos regionuose.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: smuikas, štrichas, strykas, liaudies muzikantas.

Algytė Merkelienė

Klaipėdos universitetas

Tradicinių kanklių tipų ir grupių klausimu

Anotacija

Straipsnyje nagrinėjami darbai, kuriuose mokslininkai vienaip ar kitaip skirsto tradicines kankles į tipus ir grupes. Pateikiami skirstymo panašumai ir skirtumai, taip pat aptariami skirstymo kriterijai. Bandomi išsiaiškinti kanklių skirstymo netikslumai, pateikiami siūlymai.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: kanklės, grupės, tipai, Z. Slaviūnas, tradicinės, instrumentai.